

ХРОНОЛОГІЯ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОГО БУРЯКІВНИЦТВА І ДІЯЛЬНОСТІ ІНСТИТУТУ БІОЕНЕРГЕТИЧНИХ КУЛЬТУР І ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ

Дата	Подія
1073	Перша письмова згадка про буряки в "Ізборнику Святослава" XII століття
XII століття	Поява тростинного цукру на Русі
1534	В "Травнику" коренеплідні буряки згадуються як овочеві рослини
1718	Петро I видав привілеї купцеві Павлу Вестову на будівництво "Цукрових мануфактур"
1724	А. Маркграф встановив можливість вилучення цукру з буряків
1792	Аптекарь - хімік Іван Біндгайм опублікував результати досліджень з вилучення цукру з буряків, гарбуза та інших рослин
1799	В. Біндгайм представив Павлу I три проби цукру з білих буряків і доповідну записку
1799-1801	Я. С. Єсіпов провів досліди з промислового добування цукру з буряків в Тульській губернії
1800	Павло I підписав закон "Про відведення земель в південних краях Росії бажаючим розводити бурякові плантації для вироблення цукру"
1802	Я. С. Єсіпов і Є. І. Бланкеннагель побудували перший у Росії цукровий завод в с. Аляб'єво Тульської губернії
1824	Побудований перший цукровий завод в Україні в с. Макошіно Чернігівської губернії
1850	Л. Валков організував перше насіннєве господарство в с. Калинівці Вінницького повіту
1886	На базі селекційних пунктів Березотоцького і Хорошковського створені селекційні станції, селекція з яких переміщена на землі Веселого Подолу. З 1925 р. функціонує Весело-Подільська селекційна станція
1888	Організована Уладово-Люлинецька селекційна станція
1897	Організована Іванівська селекційна станція
1898	Створено Ялтушківський селекційний пункт, з 1925 р. – селекційна станція
1899	Організована Верхняцьська селекційна станція
1918	Підписано декрет про націоналізацію цукрової промисловості
1918	Підписано постанову про асигнування 20 млн. крб. для видачі задатків селянам на посів буряків
1920	Прийнято декрет про включення цукрових буряків в сівозміни господарств, розташованих у зоні цукрової промисловості
1920	Націоналізовані селекційні та насінницькі станції цукрових буряків
1920	Організовано сортово-насіннєве управління Цукротресту (СНУ)
1920	Організовані при Голоцукрі спеціальні селекційні курси
1922	В м. Києві створено науковий інститут селекції
1922	Створена Білоцерківська селекційна станція на базі Велико-Половецької селекційної станції, організованої в 1893 р.

1927-1929	Проведені випробування зарубіжної техніки для буряківництва
1922-1929	Виведені високопродуктивні сорти цукрових буряків, які перевищували за своїми показниками закордонні
1929	Держава повністю звільнилась від завезення насіння сортів цукрових буряків іноземної селекції
1930	Перевищено максимальний рівень виробництва цукру дореволюційної Росії
1930	Створено УНІС (Український науково-дослідний інститут цукрової промисловості)
1933	Отримані тетраплоїди цукрових буряків
1934	УНІС переведено до складу новоствореного ВНДЦП (Всесоюзний науково-дослідний інститут цукрової промисловості)
1934	Розпочато випуск просапного трактора «Універсал-2» і першого спеціального комплексу бурякових машин
1935	Зародження руху п'ятисотниць, на чолі якого були М. С. Демченко та М. В. Гнатенко
Середина 30-х	Селекціонерами Верхнячської дослідно-селекційної станції виведені сорти, що поєднують високий урожай з підвищеною цукристістю
1939	Створено Уманський селекційний пункт
1940-1980	Створено поліплоїдні форми цукрових буряків і введено їх в культуру
1945	На базі наукового інституту селекції створено ВНЦ (Всесоюзний науково-дослідний інститут цукрових буряків)
1947	Уряд прийняв постанову про відновлення цукрової промисловості України
1948	Поставлений на виробництво цукрокомбайн терибильного типу конструкції Коренькова, Єремєєва і Мельникова
1955-1959	Обґрунтовані і вивчені у виробничих умовах прогресивні способи збирання коренеплодів - потоковий, перевалочний і потоково-перевалочний
1957	Впроваджено у виробництво напівпаровий і поліпшений зяблевий обробіток ґрунту під цукрові буряки
1956	Районовано генетично однонасінний сорт цукрових буряків Білоцерківська однонасінна
1958	Районовано сорт Ялтушківська однонасінна
1958	Випробувано і впроваджено у виробництво гербіциди пірамін, ТХА, ептам, роніт
1959	Впроваджено посів цукрових буряків на кінцеву густоту стояння рослин
Кінець 50-х	Здійснено розробки конструкції сівалки для пунктирного і точного висіву насіння цукрових буряків СКРН-12, СТСН-6 і терибильних комбайнів СКЕМ-3Г, КС-3, КС-3А, СКН-2, СКД-2
1950-1990	Використано ЦЧС (цитоплазматичну чоловічу стерильність) для одержання гібридів цукрових буряків

1960	Присуджено Ленінську премію за створення однонасінних сортів цукрових буряків О. К. Коломієць, О. В. Попову, М. Г. Бордонос, Г.С. Мокан, І. Ф. Бузанову, В. П. Зосимовичу
1967	Розпочато широке впровадження прогресивних способів збирання коренеплодів без ручної доочистки
1960-1970	Сформована система програмування урожайності цукрових буряків
70-і роки	Впроваджено новий комплекс машин для вирощування і збирання цукрових буряків - сівалки ССТ-12А, культиватори УСМК-5,4 А, проріджувачі УСМН-5,4, машини роздільного збирання - гичкозбиральні БМ-6, коренезбиральні КС-6, РКС-6
1970	Завершено комплексну механізацію вирощування і збирання насіння цукрових буряків із застосуванням висадко посадкових машин ВС-4, ВПС-2,8, ВПТ-4, просапних культиваторів, бурякокомбайнів, траншейних копачів, бульдозерів, сортувальних столів, зернозбиральних жаток типу ЖУС і ЖРБ, післязбиральних зерноочисних комплексів ЗАВ і сушарок типу «КЗС»
1971	Інститут нагороджено орденом Леніна за створення високопродуктивних сортів цукрових буряків і передової технології їх механізованого вирощування
1970-1973	Втілено в життя систему насінництва на ЧС-основі
1973	Здійснено перехід на відпуск насіння в посівних одиницях
1974	Впроваджено приймання і оплату цукрових буряків по цукристості
1976	Створено лабораторію культури тканин та клітинної інженерії
1978	Сформовано програми селекційних робіт на гетерозис з використанням комбінаційно-цінних ліній О-типу, ЧС аналогів, багатонасінних запилювачів і ЧС гібридів.
1980	Впроваджено технології підготовки насіння до посіву на насінневих заводах, які включають шліфування, калібрування, дражування, інкрустацію і капсулювання насіння з застосуванням захисних хімічних композицій
1981	Районовано перший ЧС сортолінійний гібрид «Ювілейний», а згодом - ЧС-гібриди ди- і триплоїдного рівня Український ЧС-70, Львовсько-Верхняцьський ЧС-31, Іванівський ЧС-33, Білоцерківський ЧС-57, Ялтушківський ЧС-72 та інші
1983	Створено інтегровані агропромислові системи в цукробуряковому виробництві –Жашківська Черкаської області, Лучанська Київської і Еркен-Шахарська Карачаєво-Черкеської АР
1980-1990	Введено в культуру біотехнологічні методи клонального мікророзмноження цукрових буряків
1985	Введено в культуру рослини стевії (<i>Stevia rebaudiana</i>) як джерело безвуглеводного заміника цукру
1986	Організоване дослідне виробництво сахарола із двулисника солодкого (стевії)
1990	Введено в дію селекційну систему «бетаінтеркрос», яка дозволила значно розширити кількість комбінацій і конструювати нові моделі гібридів з високим рівнем пластичності

90-і роки	Розроблено систему захисту посівів від бур'янів з раціональним поєднанням агротехнічних і хімічних засобів
90-і роки	Введено у виробництво інтегровану систему захисту рослин від хвороб та шкідників
1992	На базі Всесоюзного науково-дослідного інституту цукрових буряків ВАСХНІЛ створено Інститут цукрових буряків Української академії аграрних наук
90 – і роки	Створено колекцію зразків генофонду цукрових буряків за господарсько-біологічними ознаками
1997	Інститут заснував журнал «Цукрові буряки». Видається з 1997 року
2000,2005, 2010, 2015	Розроблено п'ятирічні науково-технічні програми розвитку бурякоцукрового підкомплексу АПК України
2000	Завершено повний перехід буряківництва на виробництво ЧС-гібридів
2000-і роки	Створено банк цифрової інформації щодо забур'янення посівів цукрових буряків в різних регіонах
2005	Створено спеціалізовану контрольну-насінневу аналітико-технологічну лабораторію при інституті цукрових буряків
2000-2010	Освоєно метод отримання гаплоїдів і подвоєних гаплоїдів цукрових буряків
2000-2014	Запроваджено заходи біологізації в системі удобрення культур зернобурякової сівозміни.
2001-2010	Створено новітні гібриди на ЧС-основі «Шевченківський», «Анічка», «Ворскла», «Рамзес», «Кварта», «Злука», «Етюд», «Максим» та ін. з потенціалом урожайності 70-81 т/га і збору цукру 12,0-13,8 т/га.
2010	Здійснено розробку насінневої документації, державних стандартів, пропозицій щодо удосконалення системи насінництва і контролю за його якістю
2010	Здійснена розробка і розпочато впровадження біоадаптивної технології вирощування і збирання цукрових буряків
2011	Інститут цукрових буряків УААН реформовано в Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН України
2011	Інститут заснував журнал «Біоенергетика». Видається з 2011 року
2011-2012	Здійснено розробку державних стандартів в галузі буряківництва
2007	В Україні висаджено перші зразки енергетичної верби, як сировини для біопалива
2008	Здійснена інтродукція і закладено дослідні ділянки з енергетичної культури свічграс
2009	Здійснена інтродукція і закладено дослідні ділянки з енергетичної культури міскантусу
2009	Застосовано тверде біопаливо у вигляді пелет на енергетичних засобах (котлах) для опалення адміністративних будівель інституту

2011-2014	Розроблено і освоєно метод клонального мікророзмноження міскантусу і свічграсу
2013	Відмічено 125-річчя створення Уладово-Люлинецької дослідно-селекційної станції
2014	Розроблена концепція розвитку біоенергетики в Україні
2015	Створено нові сорти біоенергетичних культур: міскантусу китайського «Місячний промінь», міскантусу гігантського «Осінній зорецвіт», проса прутоподібного «Морозко»
2016	Виведено новий сорт біоенергетичної верби «Збруч»
2016	Розроблена технологія вирощування і збирання енергетичної верби і міскантусу
2016	Видана монографія «Енергетична верба: технологія вирощування та використання»
2016	Розпочато науково-дослідні роботи з введення в культуру нової швидкорослої біоенергетичної культури «Половнія»
2016	Розроблено проект «Програма розвитку бурякоцукрового підкомплексу АПК України на період до 2020 року»
2016	Інститут виграв грант на проведення наукових досліджень в рамках програми HORIZON 2020 за проектом: «Стале вирощування біомаси на маргінальних землях в Європі» (SEEMLA № гранту 691874)
2005-2017	Одержано 146 патентів на винаходи та корисні моделі, в т. ч. 44 з біоенергетики
2017	Інститут виграв другий грант на проведення наукових досліджень в рамках програми HORIZON 2020 за проектом ЄС "MAGIC" «Marginal lands for Growing Industrial Crops: Turning a burden into an opportunity» (№ 727698)
2017	Відзначено 95 річчя з дня створення в м. Києві наукового інституту селекції (нині Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН України - ІБКіЦБ)
2017	Відзначено 120 річчя з дня створення Іванівської селекційної станції (нині Іванівська дослідно-селекційна станція ІБКіЦБ)
2017	Видано Методологію досліджень енергетичних плантацій верб і тополь
2017	Зареєстровано нові високопродуктивні гібриди цукрових буряків: Козак, Джура, Кіборг, Айдар, Герой
2018	Опубліковано колективну монографію до 95 річчя Інституту «Буряківництво і біоенергетика в Україні: історія, наука, виробництво люди»
2018	Створено й занесено до Державного реєстру сортів рослин придатних для поширення в Україні сорт проса прутувидного Лядовське (№180839), який забезпечує врожайність сухої маси 16 т/га та вихід енергії з одного гектара на рівні 256 ГДж/га.
2018	Створено й занесено до Державного реєстру сортів рослин придатних для поширення в Україні сорт біоенергетичної верби

	Збруч Свідоцтво №240136)
2019-2024	Занесено до Державного реєстру сортів росли, придатних для поширення в Україні, створені сорти і гібриди: буряки цукрові – Калинівський (№190695), Черешневий (190692), Верхня (190694), Охтирський (190696), Барський (190692), Сонячний (210414), Вільшанка (210415), Рутенія 11 (230266), Рутенія 12 (230267), Рутенія 13 (230268); пшениці м'якої озимої – Рось (190424), Розумниця (190423), Зоря Ланів (200604), Евріка (200615), Лірика Білоцерківська (200605), Вишиванка білоцерківська (200984), Гадзинка (200981), Енеїда (210829), Добродійка (210830), Діана білоцерківська (220617), Зіронька (220615), Гусар (230730), Сонцедар (230729), ЮСОН (230728), Трембіта білоцерківська (230756), Пам'яті Горлача (230755); жита озимого – Вальс (200223), Яворовецьке (210588), Аракс (220854), Хлібна нива (230723); вівса посівного – Далеч (210910), Денка (220783); гороху посівного – Юлій (210586); квасолі – Онікс (200229); горошку посівного (ярого) – Оазис (230721), оригінаторами яких є Інститут і його мережа.
2019-2024	Розроблено адаптовану до ґрунтово-кліматичних умов України технологію промислового вирощування міскантусу гігантського та проса прутоподібного.
2019-2024	Розроблено методичні рекомендації щодо методологічних принципів скринінгу закріплювачів стерильності і запилювачів для селекції високоадаптивних гібридів цукрових буряків. Удосконалено метод добору екологічно пластичних і стабільних закріплювачів стерильності та ліній запилювачів до абіотичних чинників середовища для створення високоадаптивних гібридів цукрових буряків, Удосконалено спосіб одержання гаплоїдних і дигаплоїдних ліній цукрових буряків на основі апозиготії та цитоплазматичної чоловічої стерильності.
2019-2024	Видано 30 монографій
2020-2024	Отримано 32 патента на винаходи і корисні моделі
2021	Укладено Меморандум про співробітництво між Інститутом та Державним агентством з енергоефективності та енергозбереження України
2022	Відбулась Всеукраїнська науково-практична конференція «Проблеми і перспективи фітоімунітету в селекції рослин»
2023	До Реєстру сортів рослин України занесено три триплоїдні гібриди цукрових буряків на стерильній основі – Рутенія 11, Рутенія 12 і Рутенія 13. Ці гібриди демонструють високу врожайність, цукристість та збір цукру, адаптовані до виробництва біопалива.
2023	Відбулась 13-та науково-практична конференція «Геробологія в сучасному екологічно безпечному землеробстві»
2023	Проведено Міжнародну науково-практичну конференцію «DIGITAL AGRICULTURE»
2023	Участь у Міжнародній спеціалізованій виставці з переробки та зберігання сільськогосподарської продукції, продуктів харчування,

	напоїв «ProStorExpo» 2023, яка відбулася у Національному комплексі «Експоцентр України».
2024	До Державного Реєстру сортів рослин придатних для поширення в Україні занесено сорт міскантусу гігантського ПРОМЕТЕЙ (Свідоцтво №240136)
2025	Відбулась 30-та Міжнародна конференція «Підсумки виконання програми "БЕТАІНТЕРКРОС"». Визначено кращі гібриди цукрових буряків для передачі в Державне сорто випробування 2025 року (відібрано 14 гібридів)